

Uppvidinge kommun

Rektorn vid Älghultskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Älghultskolan
i Uppvidinge kommun

Tillsyn i Älghultskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Uppvidinge kommun under 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Älghultskolan besöktes av Skolinspektionen den 26 och 27 mars 2014.

Fakta om skolenheten

Älghultskolan ligger i Uppvidinge kommun cirka 25 kilometer söder om huvudorten Åseda. Älghultskolan bedriver verksamhet för årskurserna 7–9 och totalt har skolan 178 elever inskrivna. Skolan har två klasser per årskurs och den pedagogiska personalen är organiserad i två arbetslag med tre arbetslagsledare. Skolan har en särskild undervisningsgrupp för nyanlända elever i årskurserna 7–9 där 28 elever ingår och en särskild undervisningsgrupp för nyanlända elever i årskurserna F–6 där 21 elever ingår. Skolan leds av en rektor.

Kunskapsresultat

Av den nationella statistiken avseende läsåret 2012/13 framgår att det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 var 201 i jämförelse med rikets 213. Flickornas genomsnittliga meritvärde var 213,8 och pojkarnas 190,0. Det genomsnittliga meritvärdet har den senaste femårsperioden varierat mellan som lägst 200,8 poäng (2013) och som högst 222,9 poäng (2011). Andelen elever som läsåret 2012/13 fått lägst betyget E i alla ämnen i årskurs 9 var 71 procent. För riket som helhet var motsvarande siffra 77 procent. Andelen elever som har fått lägst betyget E i alla ämnen i årskurs 9 har den senaste femårsperioden varierat mellan som lägst 71 procent (2013) och 90 procent (2011). Andelen elever som var behöriga till yrkesprogram på gymnasiet var 82 procent på skolan jämfört med 88 procent i riket. Andelen elever som var behöriga till ekonomi-, humanistiska och samhällsvetenskapsprogram var 80 procent på skolan och 85 procent i riket. Andelen elever som var behöriga till naturvetenskapligt och tekniskt program var 82 procent på skolan och 83 procent i riket.

Helhetsbedömning

Skolans arbete med de nyanlända eleverna bedöms till stor del fungera väl och skolan har en drivande grupp pedagoger som tillsynes bidrar till skolans i stora delar goda arbete. Skolans kunskapsresultat ligger dock betydligt under genomsnittet i riket och Skolinspektionens tillsyn av Älghultskolan påvisar brister inom de områden som omfattas av tillsynen.

Rektor måste tillse att anmälningar om signaler om kränkande behandling når dels rektor och dels huvudmannen. Vidare måste rektor se till att processen kring skolans arbete med särskilt stöd tydliggörs och implementeras enligt för-

fattningarnas krav. Detta gäller exempelvis utredning av särskilt stöd och erbjudandet av det särskilda stöd som utredningen visat att eleverna behöver. Skolan måste även bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uppvidinge kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska **senast den 15 september 2014** redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Uppvidinge kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn.
- Se till att signaler om kränkande behandling anmäls till huvudmannen.
- Se till att det finns en plan mot kränkande behandling som innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever samt innehåller en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas upp i efterföljande års plan.

Motivering

Enligt skollagen ska personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäla detta till rektorn. Vidare framgår av samma lag att en rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Enligt skollagen ska det finnas en plan mot kränkande behandling som innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever samt innehåller en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas upp i efterföljande års plan.

I intervju med rektor och lärare framkommer att lärare inte alltid anmäler till rektor om de får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Några av dessa händelser rubriceras incidenter och sätts in i

en pärm. Detta gäller dock inte alla tillfällen där lärarna får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Inget annat tillvägagångssätt för att rapportera händelser av kränkande behandling till rektor finns på skolan, uppger lärarna. I intervju med rektor framkommer att den avsedda pärmén förvaras i ett låst skåp till vilket rektor inte har tillgång. I intervju med rektor framkommer även att alla signaler om kränkande behandling inte rapporteras till huvudmannen.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling. Planen saknar koppling mellan den kartläggning av riskfaktorer som genomförts och de åtgärder som anges i planen. Skolans plan mot kränkande behandling visar att en utvärdering av föregående års plan har genomförts men hur de planerade åtgärderna genomförts framgår inte.

Mot denna bakgrund måste huvudmannen säkerställa att all personal rapporterar signaler om kränkande behandling till rektor och att rektor rapporterar signaler om kränkande behandling till huvudmannen. Vidare ska huvudmannen se till att skolans plan mot kränkande behandling anger åtgärder för att förhindra och förebygga kränkande behandling samt en redogörelse för hur föregående års åtgärder genomförts.

Författning

6 kap. 8 och 10 §§ skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Uppvidinge kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att eleverna får det särskilda stöd som utredningen visat att de behöver.
- Se till att utredning av en elevs behov av särskilt stöd sker i samråd med elevhälsan.
- Se till att rektor fattar beslut om anpassad studiegång.
- Se till att rektor fattar beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram om utredningen visar att eleven inte har behov av särskilt stöd.
- Se till att studiehandledning ges till de elever som har behov av det.

Motivering

I skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kun-

skapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att det särskilda stödet ska ges i en annan elevgrupp eller i form av anpassad studiegång får rektor inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om utredningen visar att eleven inte är i behov av särskilt stöd ska rektor i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Enligt skolförordningen ska skolan erbjuda studiehandledning på modersmålet till de elever som behöver det.

I intervju med lärare och rektor framkommer att alla elever i behov av särskilt stöd inte får detta behov tillgodosett. Rektor uppger vidare att skolan saknar ekonomiska resurser för att kunna tillgodose behoven hos alla elever som har behov av särskilt stöd. Rektor uppger i intervju att undervisande lärare anpassar undervisningen så långt det är möjligt inom ramen för undervisningen men att det saknas möjlighet att få specialpedagogiskt stöd utifrån elevens behov. Vidare uppger rektor att lärarna till stora delar själva måste tillgodose behoven av särskilt stöd eftersom det saknas resurser och specialpedagogisk kompetens på skolan och att undervisande lärare inte heller får handledning för att kunna tillgodose behoven av särskilt stöd. Lärare uppger i intervju att de anpassar undervisningen efter elevernas behov men att specialpedagogisk kompetens saknas för att ge det särskilda stöd lärarna inte själva kan tillhandahålla.

I intervju med rektor framkommer att specialpedagogisk kompetens inte finns tillgänglig för den utredning av särskilt stöd som föregår ett åtgärdsprogram utan att det är rektor och lärare som tillsammans gör utredningen. Ansvarig lärare upprättar sedan ett åtgärdsprogram. Specialpedagogisk kompetens finns tillgänglig i den centrala elevhälsan men för att skolan ska kunna använda den centrala elevhälsan krävs att eleven redan har ett åtgärdsprogram. Rektor uppger i intervju att skolan endast har rätt att få två läs- och skrivutredningar gjorda per termin men att det finns fler elever på skolan som är i behov av en sådan utredning.

I intervju med lärare och rektor framkommer att de nyanlända eleverna i årskurserna F-6 inte läser alla ämnen. De saknar dock beslut om anpassad studiegång. I intervju med rektor framkommer vidare att rektor inte fattar beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram om utredningen visar att eleven inte har behov av särskilt stöd.

I intervju med elever, lärare och rektor framkommer att alla elever i behov av studiehandledning på modersmålet inte får detta behov tillgodosett. Detta gäller främst elever med armeniska, ryska och tjetjenska som modersmål.

Mot denna bakgrund måste huvudmannen säkerställa att eleverna får det särskilda stöd som utredningen visat att de behöver, att utredning av en elevs behov av särskilt stöd sker i samråd med elevhälsan och att rektor fattar beslut om anpassad studiegång. Vidare ska huvudmannen se till att rektor fattar beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram om utredningen visar att eleven inte har behov av särskilt stöd och att studiehandledning ges till de elever som har behov av det.

Författning

3 kap. 8-9 §§ skollagen och 5 kap. 4 § skolförordningen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Uppvidinge kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektor bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen har rektorn ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att det sker under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet och arbetet ska dokumenteras.

I intervju med lärare framkommer att det systematiska kvalitetsarbetet består av klasslistor som de fyller i mitt i terminen. I dessa listor fyller de i vilka elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, vilka elever som når de kunskapskrav som minst ska uppnås samt vilka elever som når de kunskapskrav som minst ska uppnås och som dessutom når mål för högre betyg i respektive ämne. Listorna samlas in av rektor. Lärarna uppger att dessa listor inte analyseras gemensamt i kollegiet. Vidare uppger lärare i intervju att de inte analyserat skolans uppfyllelse av andra nationella mål för verksamheten. Rektor uppger i intervju att han tar in nämnda listor och analyserar dem i syfte att se vilka elever vars behov av särskilt stöd eventuellt behöver utredas. Rektor analyserar även variationer mellan ämnen. Övriga nationella mål för verksamheten, såsom exempelvis arbetet med särskilt stöd eller elevhälsans arbete, analyseras inte heller på ett systematiskt sätt. Det saknas dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet. Bristen på uppföljning och analys av verk-

Samhetens mål gör att planeringen av verksamheten inte utgår från annat underlag än de kunskapssammanställningar som samlats in.

Mot denna bakgrund måste huvudmannen säkerställa att rektor bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Författning

4 kap. 4 och 6 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har utredarna Eva Bergenlöv, Maria Nyman och Peter Sääw deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Jennie Runesson
Föredragande/ Utredare

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.